

Ontwikkelingspsychologie door de ogen van: Piaget, Erikson & Freud

Piaget	
	<ul style="list-style-type: none"> • Jean Piaget was de eerste die een veelomvattende theorie over de cognitieve ontwikkeling ontwikkelde. = de ontwikkeling van het denken • Piaget bestudeerde 'normale' kinderen. • Volgens Piaget doorloopt ieder kind stapsgewijs en in een vaste volgorde de stadia van de cognitieve ontwikkeling. (de snelheid van doorlopen verschilt per individu) • Volgens Piaget wordt het kind geboren met reflexen en lichamelijke rijping = neigingen actief met de omgeving om te gaan – de cognitieve vaardigheden worden na mate het kind ouder wordt steeds complexer. <p>Jean Piaget (Zwitserse psycholoog): Het emotionele gedrag gaat samen met het denkgedrag. Het emotionele en rationele zijn onscheidbaar. Doordat dit samenwerkt kunnen mensen bijv. beter met verschillende situaties omgaan.</p> <p>Piaget noemt gedachten denkoperaties (handelen). Deze handelingen zijn niet zichtbaar maar gebeuren in het hoofd. Bij het denken maken we gebruik van: de werkelijkheid, de wereld, symbolen, taal, beelden – opslaan in het geheugen.</p> <p>4 ontwikkelingsfasen op grond van verschillende manieren van denken.</p> <p>De cognitieve structuur (de denkstructuur) verandert na maten kinderen en adolescenten ouder worden. <u>Zie uitwerking schema</u></p>

Fase Piaget	Manier van denken
Fase 1: De sensomotorische fase 0 tot 1,5 jaar (baby – dreumes)	0 tot 1,5 jaar (baby – dreumes) <ul style="list-style-type: none"> • Het denken van baby's is sterk verbonden met zintuigen en de motoriek. Al kijkend, luisterend, grijpend, voelend en proevend wordt de wereld veroverd. • Voorstellingen van personen en objecten worden geleidelijk permanent. (Ze blijven bestaan zonder dat ze waargenomen worden) • De objectpermanentie is een voorwaarde voor verdere denkontwikkeling want zonder objectpermanentie zouden mensen geen gebruik kunnen maken van hun voorstellingsvermogen.
Fase 2: De pre- operationele fase 1,5 tot 7 jaar (peuter – kleutertijd)	1,5 tot 7 jaar (peuter – kleutertijd) <ul style="list-style-type: none"> • Herkenning van symbolen. Een manier om de wereld voor te stellen. • Vermogen om dingen namen te geven. Het kind gaat algemene kenmerken ontdekken. Maar ziet nog niet het geheel van bepaalde eigenschappen van een object in bijv. vorm, gewicht.

Ontwikkelingspsychologie door de ogen van: Piaget, Erikson & Freud

	<ul style="list-style-type: none"> • Het kind denkt nog niet logisch en systematisch • Fantasie komt • Egocentrisme
<p>Fase 3: De concreet- operationele fase 7 tot 12 jaar (schoolgaand kind)</p>	<p>7 tot 12 jaar (schoolgaand kind)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kind voert denkoperaties uit het hoofd. • Kinderen leren hoe de wereld in elkaar zit. • Ze houden van feiten, leren begrippen en regels hanteren. • Creëren gevoel voor humor • Ze hebben oog voor concrete samenhang, maar die moet dan betrekking hebben op dingen die concreet waarneembaar zijn. • Het kind kan nog niet abstract denken, dat wil zeggen: niet los van de waarneembare werkelijkheid. (denkt logisch en kan verbanden leggen)
<p>Fase 4: De formeel- operationele fase Vanaf 12 jaar... (adolescentie)</p>	<p>Vanaf 12 jaar... (adolescentie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hierin ontwikkeld zich de abstracte manier van denken. Het denken veranderd. Het denken kan ook over zaken gaan die niet direct waarneembaar zijn. (ook over gebeurtenissen die niet aan de lijve zijn ondervonden) • Adolescenten leren inzien, dat een idee, een gedachte of een gevoel van invloed kan zijn op het menselijk handelen. Op basis hiervan kunnen zij logische gevolgtrekkingen maken en zelfstandig veronderstellingen formuleren: Wat als dit, en dat... Dit heet hypothetisch-deductief denken. • Adolescenten worden probleemoplossend. Denken na over wereldproblemen. Ze hebben het vermogen meerdere symbolsystemen te hanteren. Er ontstaat meer begrip voor beeldspraak en dubbelzinnigheden. • Vormen eigen mening en gevoelens.

Piaget zijn opvattingen binnen het onderwijs:

Piaget zijn theorie kan veel gedrag van adolescenten verhelderen.

De beschrijving van het denken (denkprocessen / denkvermogens) hebben consequenties voor de didactiek en de inrichting binnen het onderwijs. Volgens Piaget is het belangrijk om de fase van de leerling te volgen en daarbij aan te sluiten.

Volgens Piaget heeft iedereen het vermogen om formele denkoperaties te ontwikkelen.

Piaget is van mening dat de cognitieve structuur door rijping (door de uitgroei van de hersenen) vanzelf een volgende fase ingaat.

De opvattingen van Piaget zijn cultureel bepaald. Door de westerse kijk op het kind. (tussen 18 en 25 jaar zijn onze hersenen volledig ontwikkeld)

Ontwikkelingspsychologie door de ogen van: Piaget, Erikson & Freud

Vergelijking / overeenkomsten tussen Piaget en Erikson:

De pedagogen gaan beide uit van het epigenetisch principe als grondslag voor de ontwikkeling van alle organismen. Dit betekent dat de mens groeit volgens een basisschema, waarin vast ligt wanneer welke delen ontstaan en hoe ze gaan bijdragen aan het functioneren van het geheel

Piaget: zegt dat mensen van nature streven naar evenwicht

Volgens **Piaget** bestaat er geen "hoger niveau" van denken dan het abstracte denken. (= het krijgt meer betekenis) Van cognitief evenwicht is er sprake wanneer nieuwe informatie of kennis zonder meer ingepast kan worden in de bestaande cognitieve structuur.

Erik Erikson	
4 vormen van identiteitsontw. =	<p>Erik Erikson zijn theorie valt onder de <u>leertheorie</u></p> <p>Zijn theorie gaat over de identiteitsontwikkeling Hij doorloopt het gymnasium, kunstopleiding, schoolt zich voor psychoanalyticus bij Anna Freud. Om de nazi's te ontlopen emigreert bij naar de VS. Hij doet onderzoek naar sociale en culturele invloeden op de menselijke ontwikkeling. In en na onderzoeken benadrukt hij de invloed van maatschappelijke, culturele en historische factoren op de menselijke ontw. naast die van de biologische driften.</p> <p>Persoonlijkheidsontwikkeling: Erikson; verwerven van het gevoel van identiteit. Wie ben ik? Wat kan ik, Wat wil ik zijn?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het besef van continuïteit: Wie ben ik nu eigenlijk echt? Voor mezelf en voor mijn omgeving. 2. Het besef van Herkenning en Erkenning: Je persoonlijke leefstijl wordt herkent en erkent. 3. Het besef van vrijheid en afhankelijkheid: persoonlijke acceptatie, maar ook acceptatie vanuit de omgeving. Thuis voelen in eigen lichaam en de omgeving. 4. Het besef van een zinvolle toekomst: Doelen en idealen voor de toekomst of juist om jezelf op dat moment te sturen goed te functioneren. <p>Erickson 8 fasen van de levensloop: Zie schema op p. 4&5 De eerste 5 fasen komen overeen met die van Freud, daarna loopt dat wat uiteen. Erikson veronderstelde dat de mate van succes waarmee een stadium is afgesloten, bepalend is voor de manier waarop een volgend stadium wordt doorlopen.</p>

Ontwikkelingspsychologie door de ogen van: Piaget, Erikson & Freud

Erikson 8 fasen van de levensloop:

Fase	Ontwikkeling
Fase 1 Baby	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van vertrouwen – Hoop = van belang voor de zingeving van het leven.. • De volkomen afhankelijkheid als baby • Relatie tussen ouders en kind daardoor een gevoel krijgen van vertrouwen in zichzelf en zijn omgeving. • Basic – trust. Een aandeel in de identiteitsontwikkeling • Conflict: vertrouwen en wantrouwen
Fase 2 Peuter	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van autonomie – Wilskracht • De peuter leert zichzelf ontdekken als individu, dat zelf wil handelen en beslissen. • De omgeving ontdekken.(praat, loopt, kruipt) • Ontwikkelingscrisis: Wil kind wil ouders (bijv. bij zindelijkheid) • Schaamte bij correctie op gedrag in het bijzijn van anderen → steun en begrenzing
Fase 3 4 tot 6 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van initiatief – Doelgerichtheid • Taal en motoriek ontwikkeld. De wereld om het kind heen wordt groter. • Identificeert zichzelf in rollen (jongen / meisje) • Geslachtsverschil krijgt betekenis • De fantasie komt tot bloei. Verkend daarnaast actief en is nieuwsgierig/doelgericht • Rollenspellen (na doen) waarden en normen gaan mee spelen. • Het geweten wordt ontwikkeld. Nemen van initiatief (risico nemen) • Heeft experimenterende ruimte nodig. Stimulans • Schuldgevoel: niet voldoen aan wensen/normen van zijn omgeving
Fase 4 7 tot 12 jaar Fase van het schoolkind	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van constructiviteit en handvaardigheid – Bekwaamheid • Kennismaking in de sociale wereld (daar een deel van uit maken) • Kind is leergierig – minder fantasie • Concrete kennis en vaardigheden – wil laten zien wat hij/zij al kan • Prestaties leveren, opdrachten vervullen, in elkaar zetten, meten = (bekwaam zijn) • School speelt een belangrijke rol bij gevoel en minderwaardigheid
Fase 5 Adolescentie	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van gevoel en identiteit – Trouw • Fase 1 t/m 4 zijn bouwstenen voor de adolescentie fase. Bouwen aan eigen identiteit • In een korte tijd veel veranderingen • Deze fase is belangrijk voor de persoonlijkheidsvorming • Lichamelijk volwassen (groeispurt, geslachtsrijping) • Biologische proces heeft psychische gevolgen • Verandering in zelfbeleving (het denken) Denken van concreet naar abstract niveau • Alle elementen zijn nu in het leven voorbij gekomen om een eigen identiteit te vormen. • Leeftijdsgenoten zijn belangrijker en gaan meer invloed uitoefenen op de adolescent.

Ontwikkelingspsychologie door de ogen van: Piaget, Erikson & Freud

	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording In de maatschappij zelfstandig kunnen functioneren. • Ontwikkelingscrisis wordt in deze fase identiteitscrisis genoemd. Dit door de nieuwe ontwikkelingen / spanningen en veranderingen → van hieruit het vermogen tot trouw
Fase 6	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van intimiteit – Liefde • Volwassen persoonlijkheid is ontstaan • Zelfstandigheid (keuzes maken) / Verantwoordelijkheid en Ethisch besef • Behoefde aan duurzame persoonlijke contacten neemt toe (intimiteit). Niet alleen seksuele betrokkenheid maar ook emotionele betrokkenheid. • Gezien worden door je partner, liefde ontvangen / voelen / ervaren
Fase 7	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van generativiteit – Zorg • Generativiteit: Zorg dragen voor de volgende generatie. D.m.v. ouderschap of in bredere zin door de maatschappij zorg te hebben voor iemand anders.
Fase 8 ouderdom	<ul style="list-style-type: none"> • Het verwerven van integriteit – Wijsheid (wijsheid komt met de jaren) • De ouderdomsfase • Welke betekenis heeft het eigen leven • Gevoelens van wanhoop, wrok, spijt / Aanvaarding van eigen levensloop

Sigmund Freud	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hij ontwikkelde zijn theorieën over de emotionele,- en sociale ontwikkeling. • Freud hield zich bezig met de normale ontwikkeling als de afwijkende individuele ontwikkeling. • Invloeden van onbewuste processen: een melodietje dat zomaar in je opkomt, dromen, geur wat herinnering oproept • De psyche van de pasgeborene bestaat nog voornamelijk uit een bron van aangeboren driften, het ES genoemd • Conflicten zijn nodig om de ontwikkeling te stimuleren • In de theorie van Freud gaan het erom dat individuen streven naar bevrediging van driftmatige wensen. • Seksuele drift = libido
Freud:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Es: bestaat uit biologische driften (seksuele drift en agressie), meest bepalende kracht voor de persoonlijkheid. (Es = Lustprincipe, streven naar bevrediging) 2. Ich: = waarneming en verstand. Het reguleert inplussen vanuit Es en Uber-Ich + de buitenwereld 3. Uber-Ich: = alles te maken met het geweten. Ook in verband met het geboden en verboden van de ouders in de opvoeding. (zich eigen maken)
Anna Freud	
	<ul style="list-style-type: none"> • Is een dochter van Sigmund Freud • Psychoanalytische theorie zij wat psychoanalyticus = Het doel was om meer zicht te krijgen in de oorzaken van verschillende psychische symptomen. Anders dan tot dan toen gebruikelijk was werd er niet gekeken naar het bewuste, maar naar het onbewuste.